

Igehirdetés. Elhangzott a Tatai Református Gyülekezetben 2013. december 8-án.

Kezdő ének: 138. zsoltár 1. verse

Főének: 303. dicséret 1-2. és 6-7. verse

Prédikáció előtti ének: 138. zsoltár 2. verse

Textus: Jakab levele 3. rész 13-18. verse „Kicsoda bölcs és értelmes közöttetek? Mutassa meg a magatartásával, hogy mindent bölcs szelídséggel tesz! Ha pedig keserű irigység és viszálykodás van a szívetekben, ne kérkedjétek, és ne hazudjatok az igazsággal szemben. Ez a bölcsesség nem felülről jön, hanem földi, testi és ördögi. Mert ahol irigység van és viszálykodás, ott zűrzavar és mindenféle gonosz tett található. A felülről való bölcsesség először is tiszta, azután békeszerető, méltányos, engedelkeny, irgalommal és jó gyümölcsökkel teljes, nem részrehajló és nem képmutató. Az igazság gyümölcse békességben vettetik el azoknak, akik békességet teremtenek.”

Igehirdetés: Bölcsesség

Kedves Testvéreim!

Az egyik legnagyobb és legfontosabb erény talán mind a mai napig a bölcsesség. Bár egyre ritkábban hallom jellemzőként bárkiről is, hogy bölcs lenne, mégis fontosnak tartom, lényegesnek tartjuk. A Bibliában pedig az egyik legfontosabb tulajdonságként jelenik meg. Ott van Salamon király története, aki Istentől nem gazdagságot vagy hatalmat kért, hanem bölcsességet. Okos mondásait messze földön csodálták. Ugyanilyen kiemelkedő szereplő Dániel, akiről a király emberei mondják: olyan bölcsessége van, mint az istenek bölcsessége. Megfejtí az álmokat, átlátja a babiloni udvar minden cselszövését. A bölcsesség értékes voltára mutat rá a Szentírás Jób könyvében is, amikor ezt mondja: „Korall és kristály nem is említhető, a bölcsesség birtoklása drágább a gyöngyöknél”. (Jób 28.18) A Zsoltárok könyve pedig még ennél is tovább megy, amikor egyenesen a hittel, Istennel kapcsolja össze a bölcsességet: „A bölcsesség kezdete az ÚR félelme”. (Zsolt. 111.10) Vajon mi a XXI. században miért feledkeztünk meg arról, hogy a bölcsességgel foglalkozzunk?

Jakab apostol a ma felolvasott igeszakaszban erre hívja fel a figyelmünket. Sőt nem akármilyen formában teszi ezt, hiszen a földi és mennyei bölcsességet állítja szembe. Ebből következik az is, hogy nem csak olyan bölcsesség van, ami jó. Isten szemszögéből nézve az emberi bölcsesség nem ér semmit. Vagyis lehetne a két szemben álló bölcsességet úgy is definiálni, hogy van az Istentől jövő és van az Isten nélküli bölcsesség. Számomra azonban a mai igeszakasz egy másik ellentétpárt juttatott eszembe. Van a felülről jövő és van a belülről jövő bölcsesség. Míg az egyik értéket ad az életünknek, addig a másikkal nem sokra megyünk. Vizsgáljuk meg Jakab apostol szavai alapján, hogy mit jelent ez a kétféle bölcsesség.

Maga az apostol is úgy van ezzel, hogy a negatív oldallal kezdi. Van az ember életéből fakadó okosság, amit lehetne nevezni okoskodásnak vagy bölcselkedésnek is. Ez ugyanis semmi olyat nem hoz elő, ami jó lenne. Eredménye az irigység és viszálykodás. Az ilyen bölcselkedés mindig öncélú. Nem a megoldásra törekszik, nem a problémát igyekszik feltárni, hanem önmagában járva gondolkodik. Hasonlattal élve, olyan ez, mint amikor az ember saját magával beszélget egy szobában, majd kijön, hogy sikerült megegyeznem magammal. Kitaláltam, hogy mi a megoldás. Az öncélú okoskodás mindig ezt jelenti. Csak az számít, amit én gondolok. Ez két dolgot jelent. „Én ezt jobban tudom” – hangzik el sokszor. Ennek a kijelentésnek a vége általában veszekedés. A másik ember ugyanezt fogja gondolni, és nem jutnak egyességre, nem lesz megoldás. „Már megint neki lett igaza” – mondjuk szintén sokszor. Ebből pedig az irigység fakad. A földi bölcsesség a saját gondolatait akarja mindenkinél meghallani, a másik érzésére, a másik ötleteire nem kíváncsi.

Jakab ezek után, teljesen érthetően, nagyon kemény szavakat használ. Ez a bölcsesség földi, testi és ördögi. Vagyis nincsen benne egy szemernyi dolog sem Istentől. Minden mozzanata olyan, ami a Mindenhatóval ellenkezik. Ördögi. Mondhatom még keményebben: sátáni. Olyan, amivel nem akarunk semmilyen kapcsolatot fenntartani. A végeredmény ugyanis zűrzavar.

Ha a Földön élő emberek között körbe nézünk, akkor még mindig ugyanazt a zűrzavart láthatjuk, mint ami Bábel tornyánál alakult ki. Nem értik meg egymást az emberek. Nincsen semmi közös pont. Isten azt a lehetőséget kínálja fel, hogy Ő legyen a közös pontja minden erőfeszítésünknek. Hogyha jobban belegondolunk, akkor az emberiség megmaradásának, a teremtett világ megőrzésének akkor van reménye, ha elkezdjük ugyanazt a nyelvet beszélni, elkezdjük a közös pontot megkeresni. Amikor ebben a világban minden mindennel összefügg, akkor nem lehet egyéni gondolatokkal előre jutni. Az ördögi bölcselkedés nem más, mint az, amelyik nincsen tekintettel a másokra. A kapitalizmus alapelveként tartják számon azt a mondatot, hogy a nagy hal megeszi a kis halat. Vagyis a gazdagabb bekebelezi a kevésbé gazdag vállalatot. Nem érdekes, hogy annak milyen következménye lesz. A lényeg a cég előrejutása. Ugyanez a gondolat nem csak a gazdaságban jelenik meg, hanem a mindennapi életben is. Mindaddig, amíg a munkaerőpiacon lévő ember nem érték, csak egy agy, amit ki lehet zsigerelni, vagy két kéz, amit rabszolga munkára lehet fogni, addig nem várható semmi előrejutás. Ez az elgondolás mindenestől fogva ördögi.

Igehirdetés. Elhangzott a Tatai Református Gyülekezetben 2013. december 8-án.

Jakab apostol azonban nem marad meg a rossz dolgok síkján. Megemlíti, hogy van igazi bölcsesség is, amely fentről, a mennyből származik. Ennek is vannak jellemzői, amiből most hármat vegyünk végig. Először is az ilyen bölcsesség tiszta. Olyan, amihez nem keveredik semmi más. Maga a szó is sokat mondó, mi is annyi mindent gondolunk mellé. Van tiszta víz, amiben nincsen szennyeződés; van tiszta búza, amiben a magokon kívül semmi más nincsen. Van tiszta szó, aminek az a szépsége, hogyha én kimondom, akkor a másik is ugyanazt érti, mint amit én gondoltam. Van tiszta érzés, amibe nem vegyül semmi érdek, semmi hátsó szándék. A mennyből származó bölcsesség tiszta. Olyan, amibe nem vegyül semmi más, amibe nem vegyül az emberi valónkból semmi.

Joggal tehetjük fel a kérdést, hogy egyáltalán létezik-e ilyen bölcsesség? Hiszen nincsen olyan ember, aki úgy tudná továbbítani a fentről érkező gondolatokat, hogy ahhoz ne tenné hozzá a saját emberi valóját. Rajtunk keresztül fut mindaz, amit Istentől kapunk. Mégis lehetséges az, hogy mindez tisztán maradjon meg. Ha először engedjük, hogy Isten bölcsessége a mi életünket formálja át, akkor nem fog hozzá tapadni semmi, ami belőlünk fakad.

Ez a bölcsesség nem csak tiszta, hanem békeszerető is. Ez azt jelenti, hogy az ilyen ember nem érzi jól magát ott, ahol nem teljes a nyugalom. Amikor pedig gyülekezetben élünk, vagyis közösségben vagyunk, akkor rendkívül fontos az, hogy minden harmóniában legyen. Az a gyülekezet a vonzó gyülekezet, amelyik a békességet sugározza. Ha csak a legkisebb zavar is érződik a lelkekben, akkor az rögtön sugárzik. Sokszor nem értjük, hogy miért nem jönnek az emberek egy-egy gyülekezeti alkalomra. Azért, mert valamit elveszítettünk a békességből. Még érezzük, még valamennyit tartalékolunk belőle, de nem érvényes a gyülekezet egészére nézve. Amikor gyülekezeti tagok között feszültség van, az rögtön érződik. A lelkünk ugyanis olyan, mint az érzékeny iránytű. Mi a békességet mérjük. Hogyha csak a legkisebb elmozdulás tapasztalható, akkor a lelkünkben ezt érezni fogjuk.

Számomra az egyik legdöbbenetesebb élmény ezzel a békesség érzékeléssel kapcsolatban az volt, amikor egy buddhista épületbe mentem be. Vendéglátónk kedvesen keresztülvitt minket a különböző szobákra, az étteremtől a meditációs helyiségig. Mindenfelé szobrok, idegen jelképek voltak. Mindvégig éreztem valami lelki bénultságot. Valami dermesztő lelki hidegséget. Amikor pedig kijöttünk, akkor szinte fellelegeztem. Egy másik alkalommal két olyan ember párbeszédébe keveredtem bele, akiknek egymással problémája volt, amit nem oldottak meg. Nekem sem az egyik, sem a másik emberrel semmi gondom nem volt, mindkettővel teljes nyugalommal tudtam beszélni. Ám amikor így egymással egy légtérbe kerültek, akkor már-már sátáni módon zsidbasztó volt a légkör. Nem volt üvöltözés, még csak megemelt hang sem. Nem hangzott el egyetlen bántó szó sem. Mégis érezni lehetett azt a bizonyos ördögi bölcselkedést. Igen, az emberi lélek olyan, mint egy érzékeny műszer, amelyik jelzi, ha nincsen békesség. Ezért rendkívül fontos, hogy mi mindig, minden körülmények között békességre törekvők legyünk.

Még egy jellemzőt szeretnék kiemelni. A fentről jövő békesség engedékeny. Sokat ízlelgettem ezt a szót. Mit is jelent az engedékenység? Azt, hogy mi nem ragaszkodunk körömszakadtáig a dolgokhoz, hanem engedünk. Ugyanakkor pedig a Szentírás folyamatosan arról beszél nekünk, hogy tartsunk ki, hogy legyünk bátrak, szilárdak és erősek, menjünk szembe mindennel és mindenkivel a Krisztus ügyét megtartva. Mit jelent itt ez az engedékenység?

Azt, hogy engedünk, de nem embereknek, hanem Istennek. Hajlékonyak és formálhatóak vagyunk, de nem az emberek kezében, hanem Isten kezében. Károli Gáspár fordítása nem is engedékenységről, hanem engedelmeségről ír. Igen, a fentről jövő bölcsesség fényében nagyon jól tudja az ember, hogy mi az, amit az életében meg kell változtatni. Mi az, ami nem felel meg Isten útjának. Az adventi időszakban pedig ez az egyik legfontosabb mozzanat. Úgy alakítgatni az életemet, hogy felkészült legyek Jézus Krisztus érkezésére, amikor Ő már régóta készül arra, hogy az életembe lépjen. A felülről jövő bölcsesség tehát engedelmesen hagyja az életét formálni.

Csak így valósulhat meg az a kitétel ezzel a bölcsességgel kapcsolatban, hogy azt a magatartásunkban tudjuk megmutatni. Ez nem bent lévő bölcsesség, hanem kifelé sugárzó bölcsesség. Olyan, ami mindent bölcs szelídséggel tesz. Úgy formálja át a bensőmet, hogy abban lekopik minden érdesség, minden keménység, minden olyan él, amivel másokat megsebezhetek, és marad benne az, ami szelíd, ami segít, ami másokat is bátorít.

Ennek a bölcsességnek van egyedül értelme. Ez az, ami biztosítja folyamatosan azt a magatartást, ami másoknak is tetsző és kellemes. Ezért mondjuk ki az ének szavával: „Más nem tanít meg rá, csak égi bölcsességed, Hogy bölcsen bízzak és szolgáljak úgy neked. Mit érek nélküled? Add, hogy imádva téged, Bús, gyarló bűnös én, hadd légyek gyermeked”. ***Amen!***

Záró ének: 512. dicséret mind a 6 verse